

Monitoring Diergezondheid

Pluimvee

Hoofdpunten Rapportage Eerste kwartaal 2015

AI: waakzaamheid blijft geboden

AI vorig jaar

Vorig jaar is bij acht bedrijven AI-virus aangetoond. Het betrof drie keer laagpathogene AI (H5N2, H5N1 en H9N1). De bedrijven met H5 werden geruimd. Eind vorig jaar is bij vijf bedrijven hoogpathogene vogelgriep van het type H5N8 vastgesteld. Deze besmettingen zijn gelukkig in een vroeg stadium gedetecteerd waardoor de uitbraak beperkt is gebleven. Daarnaast waren er in 2014 19 bedrijven positief in het bloed voor vogelgriep (antistoffen aangetoond).

AI in het 1^e kwartaal van 2015

In het eerste kwartaal zijn twee bedrijven positief bevonden voor laagpathogene H7N7. Het blijft dus duidelijk onrustig op het gebied van AI. Daarnaast kan gesteld worden dat de situatie in Amerika met hoogpathogene AI ernstig is. Hier werden voornamelijk besmettingen van HPAI-H5N8 en -H5N2 vastgesteld. Vanaf eind december tot begin juni werden in dit land 219 pluimveebedrijven geïnfecteerd en zijn er al 47 miljoen dieren geruimd. Ook in andere delen van de wereld, waaronder Europa, blijft vogelgriep (o.a. H5 en H7) een probleem. Met de trekvogels die de hele wereld rondtrekken, blijft het dus reëel dat geïnfecteerde trekvogels weer in Nederland terecht gaan komen.

De AI-monitoring in Nederland is met de serologische monitoring, de verplichte meldingen van klinische klachten en de mogelijkheid om kosteloos AI uit te sluiten met behulp van AI-uitsluitingsswabs goed op orde. Het blijft hierbij wel van belang dat deze monitoringstools goed gebruikt worden. De naleving van het insturen van bloedmonsters voor de AI-monitoring is goed. Het aantal uitsluitingsswabs dat door dierenartsen wordt ingestuurd blijkt zeer sterk te variëren per praktijk en zou zeker voor een aantal pluimveepraktijken nog omhoog kunnen. Het is in het belang van de sector om AI in een vroeg stadium te detecteren en een crisis zoals in 2003 of zoals nu in Amerika te voorkomen.

Kort Nieuws

- Opvallend dit kwartaal was het aantal sectie-inzendingen van eenden naar GD waarbij een infectie met schimmel (*Aspergillus fumigatus*) werd aangetoond. Het betrof 5x een koppel vlees-eenden en 1x vlees-opfokeenden. Naast deze inzendingen werd de schimmel ook nog vastgesteld bij een tweetal hobbydieren. In het verleden werden aangetaste koppels behandeld met enilconazole, maar een dergelijk product is niet meer geregistreerd.
- In het Early Warning Systeem (EWS) werden dit kwartaal 7 meldingen van Gumboro gedaan (6x vleeskuikens en 1x opfokleghennen) en 2 ILT-meldingen (vleesvermeerdering).

De informatie die in de monitoring wordt gebruikt, wordt op verschillende manieren verzameld. Hierbij ligt het initiatief gedeeltelijk bij dierenartsen en veehouders en gedeeltelijk bij GD. De informatie wordt integraal geïnterpreteerd om de doelstellingen van de monitoring, het snel signaleren van diergezondheidsproblemen enerzijds en het volgen van meer algemene trends en ontwikkelingen anderzijds, te bereiken. Het ministerie van EZ en de pluimveesector (AVINED) geven financiële ondersteuning aan de monitoring.

Monitoringspilot: uitval in de eerste levensweek

Binnen de diergezondheidsmonitoring is ruimte gecreëerd voor onderzoek naar gecompliceerde gezondheidsproblemen in de pluimveesector waarvan de oorzaak nog niet helder is. In voorgaande monitoringsflyers is al aangegeven dat GD in dit kader gestart is met enkele monitoringspilots. Aan deze monitoringspilots werken peildierenartsenpraktijken mee. Dit zijn dierenartsen die deelnemen aan VMP of minimaal tien bedrijven in de pluimveesector begeleiden. De resultaten van de pilots worden besproken met deze peildierenartsenpraktijken en na overeenstemming binnen de sector gecommuniceerd.

Eerste monitoringspilot afgerond

Half augustus 2014 is GD gestart met de eerste monitoringspilot 'Uitval in de eerste levensweek'. In mei 2015 is de eindrapportage opgeleverd met de resultaten van deze pilot. Op basis van de resultaten van deze pilot is inzicht verkregen in de ziekteverwekkers die een rol spelen bij uitval van vlees- en opfokkuikens in de eerste levensweek bij Nederlandse pluimveehouders.

Onderzoeksgroep

Er werden 407 dieren onderzocht uit 22 vleeskuikenkoppels en 8 (vlees)opfokkoppels met een gemiddeld uitvalspercentage in de eerste levensweek van 2,8%.

Resultaten

Uit de monitoringspilot 'Uitval in de eerste levensweek' is gebleken dat de uitvalsproblemen op dag 2 en 3 ontstaan, primair bacterieel van oorsprong zijn waarbij in alle koppels een septisch verlopende *E. coli*-infectie werd aangetroffen. De belangrijkste aanwezige afwijking die tijdens sectie werd aangetroffen was een ontsteking van het hartzakje, maar perihepatitis (ontsteking van het leverkapsel), luchtzakontsteking, gewrichtsontstekingen en navelontstekingen kwamen ook met regelmaat voor. Een antibioticabehandeling in aangetaste koppels was gerechtvaardigd.

Opvallende bevinding

Opvallend was het lage percentage doorerrestontstekingen, wat suggereert dat dat geen besmettingsroute van betekenis vormt.

Antibiogrammen

Van de bacteriële infecties die in de eerste levensweek een rol spelen, is een overzicht van antibiogrammen geformuleerd welke toegepast kan worden in de behandelstrategie van aangetaste koppels.

Onderliggende infecties

Onderliggende infecties komen (vooral in vleeskuikenkoppels) regelmatig voor in de vorm van virusinfecties en een enkele schimmelinfectie. In de onderzochte koppels werden gemiddeld 2,1 verschillende infecties aangetroffen. Alhoewel er histologisch slechts beperkte orgaanschade waargenomen werd die in verband gebracht kan worden met deze onderliggende virus- of schimmelinfecties, kan een verband tussen onderliggende infecties en uitval door bacteriële aandoeningen zeker niet uitgesloten worden. Nader praktijkgericht onderzoek waarin ook diermodellen toegepast worden, kan hier mogelijk meer inzicht in geven.

Overzicht koppels Monitoringspilot 'Uitval in de eerste levensweek'

	Totaal	Vleeskuikens	Opfokdieren
Koppels	30	22	8
Bedrijven	22	18	6
Dierenartsenpraktijken	10	8	3
Gemiddelde leeftijd (dagen)	3,6 ± 2,0	4,0 ± 2,2	2,8 ± 1,0
Uitvalspercentage in de eerste levensweek	2,8 ± 2,2	2,7 ± 2,3	3,1 ± 2,2
Aantal onderzochte dieren	407	280	127
Aantal aanwezige pathogenen per koppel	2,1 ± 1,0	2,3 ± 1,0	1,5 ± 0,8
Aantal koppels met bacteriële aandoening	30	22	8
Aantal koppels met virusinfecties	19	18	1
Aantal koppels met schimmelinfecties	1	1	0

Dierziektebarometer Pluimvee 1^e kwartaal 2015 (commercieel pluimvee en hobbyvogels)

DIERZIEKTE	AANTAL GEMELDE UITBRAKEN EN/OF AANGE TOONDE BESMETTINGEN	RUSTIG	WAAKZAAM	KRITIEK	BRON
Bestrijdingsplichtige ziekten					
AI binnenland	HPAI: niet aangetoond LPAI: Serologisch: antistoffen tegen H5 en H6 (nieuw aangetoond), antistoffen tegen H5 en H9 (eerder gerapporteerd) PCR: H7N7 (2x)			X X X	GD/NVWA/CVI
AI EU-regio	HPAI: H5N1 (Bulgarije en Roemenië), H5N8 (Hongarije en Zweden) LPAI: H7N7 (Groot-Brittannië en Duitsland)			X X	OIE/PPE
NCD binnenland	Niet aangetoond	X			GD/NVWA/CVI
NCD EU-regio	Niet aangetoond	X			OIE/PPE
Trends in zoönosen					
Chlamydia	Niet aangetoond bij GD in commercieel pluimvee	X			GD-lab
Vlekziekte	Leghennen: 1	X			EWS-lijst/GD-lab
Trends in specifieke aandoeningen					
<i>M. gallisepticum</i> ^A	Reproductiesector: 0 Opfok-leghennen: 0 Leghennen: - niet gevaccineerd: 2 - gevaccineerd en besmet: 2 Kalkoenen: 0	X X X X X			GD-lab
<i>M. synoviae</i> ^B	Reproductiesector: 61 Opfok-leghennen 22 Leghennen: 156 Kalkoenen: 4		X X X		
<i>Coryza (Avibacterium paragallinarum)</i>	Niet aangetoond	X			EWS-lijst/GD-lab
Gumboro (IBD)	Vleeskuikens: 6 Opfok-leghennen: 1		X X		EWS-lijst
Infectieuze laryngotracheïtis	Vleesvermeerdering: 2	X			EWS-lijst
<i>Pasteurella multocida</i>	5x aangetoond bij GD, geen meldingen aan de NVWA	X			EWS-lijst/GD-lab
Histomonas	Reproductiesector: 2 Leghennen: 1 Kalkoenen: 0 Hobbyvogels: 1		X X X X		GD-lab

A Gebaseerd op serologische monitoring

B Gebaseerd op serologische monitoring en/of de differentiërende M.s.-PCR

